

Előfizetési díj

vidékre postán vagy helyben házhoz
kord/a:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 "
Negyedévre 3 "
Egy órára helyben 1 "
Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Összes hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Helyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagybíró
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadó hivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haasenstein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyilvántartási oszlopok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap
1873 utolsó negyedre.

A „KELET“ előfizetési ára:

Egy évre 12 frt.
Félévre 6 frt.
Negyedévre 3 frt.
Egy órára 1 frt.
Egyes szám ára 5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyezerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálok.

A „KELET“ kiadóhivatal

Az ultramontán pápaság.

II.

A pápaság ultramontán értelemben nem a keresztény életnek, hanem a felosztásnak elve. A történelem folyamában minél inkább erőt nyert, a valódi kereszténység annál nagyobb mértékben indult hanyatlásnak. Nem is képezhet a pápaság egyáltalán polgárisító elemet sem. Mert a valódi civilizáció nem egyéb, mint a tudomány, szabadság és jólét fejlődése. S nem volt-e az ultramontán pápaság mindenkor nyílt ellensége e magasabb dolgoknak? Nem alkotja-e püspökeivel egyetemben a tudatlanság ligáját a művelődés ellen? A syllabus nem a mások szabadságára kimondott anathéma-e? A jólétet igen előnyösen tudják értelmezni hívei; szegénységet prédikálnak, de csakis mások számára. Püspökeiktől hasztalan várjuk az alsóbb pápaság helyzetének enyhítését. A pápaság követői beszélnek ugyan a pauperismus ellen is; de vajon

nem ök-e főkei a társadalom e veszélyes sebének? Honnan ered a pauperismus, ha nem a tudatlanságból, a rabszolgaságban való megnyugvásból? S vajon nem tartja-e mindezt fenn a pápaság ott, hol a pauperismus érezhetővé válik? Irland állapota legtalálhatóbb válasz e kérdésekre. . . .

Az ultramontanok tehát nagy historia tévedésbe esnek azon állításukkal, hogy a pápaság a keresztény életnek, az egyház egységének és a világ civilizációjának elve. A történet kétségbevonhatatlan tényei éppen ellenkezőt bizonyítanak.

A józan ész legegyszerűbb fogalmai szerint nem is lehet ez másként. Ha a pápaság tanát Róma legkedveltebb theologusainak irataiból tanulmányozzuk, a következő tételekben fogjuk azt egybefoglalhatónak találni: „Pápaság nélkül nem létezik se egység, se catolicismus. Az egyház éppen úgy nem nélkülözheti őt, mint a gyermek szülőjét, a teremtmény alkotóját. Pápaság nélkül nincs katolicismus, katolicismus nélkül vallás, vallás nélkül társadalom.”

Az ily tan azonban nem nyílt mellőzése-e Krisztusnak a pápa által? Nem Krisztus, hanem a pápa ezek szerint az egyház valódi feje. Ő a teremtő s alkotó erő az egyház egész testében, s a püspökök pusztán segédei. Rendkívül járatanoknak kellene lenniük a történelem és theológiában, ha nem látnák be, miszerint a mai romanistáknak a pápasági tan megdöntését eredményezi a Krisztus szerzette egyházi alkotmány. Mi sem lehet tehát valóságosabb, mint a jelenlegi pápaság. S kinek a kereszténység érdekei szíven fekszenek, az kénytelen harcra szállani e pápasággal!

Egy jeles francia egyházi férfi, ki ismerte s helyesen megítélte a régi s a jelenlegi római egyház közti különbséget, papi pályájának végén ismételtlen ily nyilatkozatra fakadt: „A mai római egyház csak szegényes börtön, melyben cs. kis állva vagy fekve tartjuk fenn magunkat, s a pápaság tényleg

halálos betegsége a cath. egyháznak.” E nyilatkozatot, melyhez Gratry atya is hozzájárult, a tiszta igazság kifejezésének tarthatjuk. A valódi keresztényeknek munkálni kell a jelenlegi ultramontán pápaság megbuktatásán, de nem azért, hogy romboljanak, hanem hogy visszaállítsák az első századok pápaságát. Nem a pápaságnak, mint intézménynek megsemmisítése, hanem beható gyökeres reformja a feladat.

— Körrendelet az összes kir. törvényszékeknek és járásbíróságoknak.

Tudomásomra jövé, hogy némely bíróságok azon pénzbíróságokat, melyeknek hováfordításáról a törvény nem rendelkezik, az 1870. évi április hó 25. én 2470. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet ellenére, nem az államkincstár javára rendelik fordítani, — az 1872. évi sept. hó 7-kén 27834. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet kapcsán, ismételve felhívom a (czimet), hogy mindazon bíróságokat, melyeknek hováfordításáról a törvény nem rendelkezik, a hivatkozott rendeletnek értelmében, az államkincstár javára fordítsák.

Budapest, 1873. évi sept. 17-én.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

— Szilágyi miniszterelnök válasza. Alkalma volt a „P. N.”-nak megtudni azon beszédet, melyet a min. elnök a bankügyben nála járt népgyűlési küldötségeknek mondott. E beszéd szövege az alábbiak szerint hangzik:

„Ugy hiszem, nem fogja az urakat meglepni és nem is fognak érte nehezteni, ha nyilvánítom, hogy nem tartom sem helyesnek, sem célszerűnek, ha a bankkérdés népgyűlések elé vitetik és ezeknek határozatai által akarják azt eldönteni.

Ennélfogva a velem közölt határozatra válaszul magam s a min. az annál kevésbé azon beszéd után, melyet az alkalommal egyik szónokunk elmondott, mely beszédre tulajdonképen talán más uton kellene felelnem.

Különben meg lehetnek az urak győződve, hogy azt, a mit a bankügyben czél szerűen az ország érdekének megfelelőleg teendőnek vélek, a mennyiben töltök meg, megtegyem és megtegyem a népgyűlések pressiója nélkül is; a mit pedig helyesnek az ország érdekében fekvőnek nem tartok, arra hajtani népgyűlések határozatai által sem fogom magamat kényszeríteni.”

M. S. különben sem akarék Walldennel ellenkezni, mert neki is hasznára válik, ha régi megszokott köréről darab időre távol tartja magát.

— Jól tudom mit értes ez alatt gyermekem.

— Oh mama! — könnyű soha emel. Mária Lujza kőből.

En nem valék még házatokban, folytatá az anya, s ezt nem azon okból tettem, mit neked előadtam, hanem oly elvből, melyet azonnal elfelejtet előttem. Attól félttem t. i. hogy ha valami olyast látnék nálatok, mit nem helyesebb volna, nem volna képes megtartani a szükséges nyugalmat, sőt tán még részre hajlóvá is lettem volna szíjly részrehajlás a házastársak bármelyike mellett is, felszámíthatatlan roz. következéseket vonhat maga után, különösen a házasság elején. Havem, ámbár nem láttalak még titeket malakomnázi lakatokban együtt, még is volt alkalmam ezt hinni, hogy az én Mária Lujzából okos nő lett.

De azért igen el vagyok szomorodva, mert a hír azt mondja, miként Walldenen ismét kezd uralkodni szerencsétlen hajlama, — igaz-e ez?

— Tökéletesen igaz.

— Nos hát, édes Mária Lujzám, én azon nézetben vagyok, hogy ezen utazás, mely téged ily jó sikerrel bízta, a helyet, hogy javulást eszközöljön nála, meg fogja számára szerezni mindazon független szabadságot melyre ő vágyik. Nincs neki szüksége megszokott társaságra, hogy vészes hajlamát kielégítse.

— De még is más az mamácskám! Ott oly sok új tárgy foglalja el figyelmét, sok hallani, látni való lesz, mi szorakoztatni fogja őtet.

— E sok szép és új szerethet neked gyermekem gyönyört, foglalkoztatnija lelkedet s tán hasznára is válhatik, ha megtalálod mindennek helyes oldalát; de a férfiak azok már annyira kimerítik az ily nemű gyönyöröket, hogy igen könnyen fordulhat jó szenvedélyövé, és csak gondold el, mi

Párisból.

(A „KELET“ eredeti levelezése.)

September 22.

(—m.) Ama minden változatossága dacára már-már unalmassá váló hangulatot, mely a régi legitimás helyreállításának kérdése által a francia politikában uralkodik: néhány nap óta kellemesen zavarja meg ama biztos hír, hogy Viktor Emanuel végre megkezdte sokat emlegetett utazását Bécsbe, mely kirándulása valamivel több lesz, mint a nemzetközi kiállítás meglátogatása. Az itteni lapok sokat beszélnek ez újabb fejedelmi találkozásáról, a mi igen természetes, mert ha az olasz király személyes közlekedése nyugot Európa két császárával (Victor Emanuel Berlinbe is rándul) a kontinens minden nemzetére nézve fontossággal bír, úgy a francziák első sorban érdekelve lehetnek Róma urának a lépése által, miután ez alkalommal Olasz- és Poroszország, tehát az a két állam, melyen jelenleg a francia politika tekintete függ, közledek egymáshoz. A liberális francia lapok persze nagy örömmel jelzik e hírt s ezek közt a „Siècle“ következő, minket is érdeklő közleményt hozza: „Világos—írja a nevezett lap— hogy a Ferencz József és Vilmos császárok által az olasz királyhoz intézett meghívásnak más jelentősége nincs, mint az, hogy a Rómában s az egész olasz félszigeten történt eseményeket véglegesen elismerik, Victor Emanuel ünnepléses fogadtatása mind két udvarba azt jelenti, hogy maga a monarchia Európa is kötelességének tartja, helyben hagyni, miszerint az olaszok egységes nemzetet képezve, Rómát, mint fővárosukat bírják. Elvitázzhatlan tény ennél fogva, hogy amaz udvarba, hol Rauscher bíbornok oly hatalmas befolyással bír, az ultramontán politikát e pillanatban a legérzékenyebb csapás sújtja, s a clerikális lapok még most is azoknak akarják tulajdonítani az osztrák-magyar szövetséget, kik Rómát s Franciaországot a „Sacré cœur“ nevében megakarják menteni!”

E vereségnek lehet talán tulajdonítani, hogy különösen a vidéki pápság igaztársai és népbudító törekvései újabbán ismét nagyobb lendületet vesznek. A civilizáció híveit szomorú sajnálat foghatja el, hogy ama nemzet, melynek a történet az első lépést tulajdonítja a fülvilágosodás felé, nyolczvan évvel a nagy forradalom után, a fanatizmus mételének rabja. Az „Avenir National“ több újabb hallucinációról hoz közleményeket, melyekből csak az tűnik ki, hogy az illető helyeken, hová a pápaság azonnal bucsujárásokat rendezett, a rendőri közegek nem gondoskodnak az olyan egyénekről, kik elmeegógyítást igényelnek.

lenne akkor belőled, egy szenvedélyes kátyás férj oldalán, nem csak idegen hely, de idegen országban élni! Mily borzasztó következményei lehetnének annak Óva intek gyermekem.

Utazatok, ha meg kell lenni, valamelyik fűdőre, ámbár fájdalom, könnyelmű emberekre nézve az ily gyűlölyek legveszélyesebbek néha, de hagyj fel egy hosszabbban tartó utazással.
(Folyt. köv.)

Török János,

marasvásárhelyi ev. ref. tanár jegyzetei 1843 —

1844 — és 1845-ből.

Közi: Lukácsffy Aurél.

(Vége.)

III.

N.-Enyedi Felszólalásai.

Még János Zsigmond alatt alapították vala K.-Fehérváron az unitáriusok egy iskolát, de az 1580-ban, mikor azon vallásfelekezet ott megszűnt lenni, a reformátusoknak átadatott csak egy professor volt benne 1622-ig, mikor a halhatatlan emlékü fejedelem Bethlen Gábor országgyűlésén a redek kömegegyezéből azon iskolát collegiummá vagy academicum gymnasiummá alakította.

Ez meglevén Németországból, három híres férfit, Altdiinst Piscator, Bisterfeldet, fényes jutalom (évenként egynek egynek 1000 tallér) ígérlet mellett abba tanítás végett behozott s mellőzők három collaborator rendelt, kik három diák osztályban (classis) tanítanak, ezen férfiaknak munkás szorgalmuk által rövid időn elhíresedett s ennél fogva elűpessédett ez iskola, mit is réven észre a jó fejedelem, egy nagy iskolai épület létrehozásáról kezdett gondoskodni, még pedig a várban, azóban azt egészen le nem végezethete korai halála miatt, de gond-

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Két erkély-szobácska.

Regény, két kötetben.

Írta: Flygaré-Carlén Emilia.

Második kötet.

XIX.

(Folytatás.)

Több ízben kérdezém magamtól, ha valjon nem győztem volna-e saját erőmön is le a kísérést? Jól esnék ezen meggyőződésben lehetni, — de hogyan végződött már sok ily nemű kűzdelem? Egy ízben, tán többször is vereséget szenvedett a kíséres ördöge, de végre jón egy percz, mely vértelen talál.

Sokkal jobb, ha a veszélyt nem hívják fel harcra ellenünk.

Megvettem a tanácsos házának közelében levő faraktár helyét. Ott akarom jövő évben egy ház építését megkezdeni, honnan folyvást láhassam ama kis padlásszoba erkélyét, hol ő élt, dolgozott és szeretett.

Emlékeimben mily gazdagon s egyszerűen szegényen fogok én élni e házban, mely csak azért is drága lesz előttem, mert mindig felidézhetem képzeletben a függönyök árnyképeit. —

E levél, melynek mesterkéltén vidor bevezető s Vilmos buskomoly hangulatát tükröz vissza s melynek végén oly nyugalmúri akaró önmagát meggyőzni, mely nem létezett, soha sem volt elküldve. Mert midőn kedélye valóban lecsillapult s lelke vissz-

Mert a kinek világos oappal, szénegetés közben, mint a Côte d'Or departamentben, Carrière blanche faluban, és libatömés alkalmával, mint Plombièresben, Dijon mellett a szűz Mária megjelenik s beszél: az minden qualificatióval bir, hogy valamely állam intézet gondoskodását igénybe vegye.

A párisi érsek pásztorlevele, melyben az olasz és porosz kormányak ugyancsak áldást osztogattak, még egyre foglalkoztatja a lapokat és politikai köröket. A Broglie herceghez intézett interpellációk annyit mégis eredményeztek, hogy a francia kultusz-miniszter körlevelet küldött szét az összes püspökhöz, melyben figyelmezteti őket, hogy jövőre nyilatkozataikat kevésbé élesen szerkesszék, nehogy törekvések a kívánt céllal ellenkező eredményre vezessenek. A körlevél egy szóval sem utal a törvényekre, hanem a püspök urak hazafias szívére hivatkozik. A püspökök azonban keveset hallgatnak hazafias szívők sugallatára, hanem arra, mit a vatican diktál nekik. About lapja a „XIX. Siècle“ hiteles forrásból halloznak mondja ama hirt, hogy a pápa a párisi érseket az egyház érdekében tett szolgálatáért bíbornokká akarta kinevezni, a mi ellen azonban a francia kormány protestált s csak azon esetben hajlandó beleegyezést adni, ha a kitüntetés a párisi érsek más püspökökkel megosztja. A „Republique française“ római levelezője írja, hogy az olasz kormány még nem határozott ugyan arra nézve, vajjon az érsek körlevele ügyében jegyzéket küldjön-e Versailles-ba, annyi azonban áll, hogy rosztalását legközelebb ki fogja fejezni. Más hírek szerint Mac-Mahon már intézkedett egy ügyben s a pásztorlevelet a kormány nevében desavonálta.

Bazine tábornok pórénak tárgyalásai a jövő hó 8-án kezdődnek. A versailles-i fogoly még e hó végéig marad abban a csinos kerti lakban, hol sine cura élvezte a nyár kellemét, azzal a kellemes öntudattal, hogy nagy zajt okozó ügye oly csöndesen fog bevégezni, a mily lármásan kezdődött. Biztosan hiszi, hogy kegyelmet kap, mint a hogy Párisban még azok sem hiszik, hogy elítélék, kik ezt legjobban óhajtanak.

A francia hadviselésről származó képet nyújt a hadügyminiszter ama jegyzékre, mely az elesett tisztekről szól s melynek elkészítésével eddig késlekedtek.

E szerint elesett: 32 tábornok, 28 törzs, 12 zászló, 56 császári gárda-, 1525 gyalogsági, 92 lovassági, 128 tüzérségi, 136 nemzeti gárda-, 66 önkéntes- és 33 mobilizált nemzeti gárda tiszt. Az akkori összes létszám arányában tehát: a tábornokok 6%, a törzstisztek 5 1/10%, a császári gárda 9 1/10%, a gyalogság 11 7/10%, a lovasság 2 7/10% s a tüzérség 6 1/8% ka. Legtöbb veszteséget szenvedett ennél fogva a gyalogság, legkevesebbet a tüzérség.

Horvát országgyűlés.

A horvát országgyűlés sept. 22-iki üléséről, közöljük a jelentést:

Zsifkovics alelnök 10 óra után megnyitja az ülést.

Jegyző Stakovics és Rogulics.

A kormánypadon jelen vannak Mubics és Jurkovic.

A jegyzőkönyv hitelesítése után, mi egy kis vitát okoz, Zsifkovics beterjeszti a regnicoláris bizottság (általunk tegnap közölt) jelentését.

doskodott arról is, véglegománya szerint hagyván arra 20,000 m. forintot.

Nemcsak létrehozatta pedig az iskolai költségeket, hanem annak fenntartására s az abban tanító professzorok és tanuló ifjak élelméről is gondoskodott, e végre rendelte a Török Bálint maradványát pénzen megvásárolt Debreczen városa mintegy 2000 forintnyi évenkénti taksáját, N.-Enyed 200 m. forint évenkénti taksáját s gabona termésének tizedét; N.-Enyeden szép birtokot, Fel-Enyeden, Décsen, Musina, Kis-Orbó, Miriszló, egész falukat, Hidas-Besenyő, Henningfalva faluk nagy részét birtokaikkal együtt, a tokji szőlőhegyen egy nagybecsű darab szőlőhegyet kilenczezer tallér becsű, fejedelmi drágaságait, kincseit, 44,000 tallér (ezen utolsó tőképenzt Rákóczi György Sáros-Patakra vitte). Az iskolában létrehozott egy szép könyvtárt is, számos drágakönyvet gyűjtve össze belé, mindelefől, jelesen Budáról, a Mátyás könyvtárából.

Igy elindoztatván a jó fejedelem kedvelt tárgyat, nyugodtan várta be azon pillanatot, mikor a minden földi valóságok kikerülhetetlen adóját lefizetni kénytelenítették, István testvére és a reformátusok püspökére bízván az iskolára megkívántatott további felvilágosítást.

Mig az említett három tudós férfi élt, a tanulás nagy előmenetellel haladt, azután esőkkent, 1658-ban pedig II-ik Rákóczi György Lengyelországban való szerencsétlen kalandozása miatt bejött tatároktól elpusztított az iskola — drágaságaitól, kincseitől megfosztatott. — Könyvei megégettettek, a tanuló ifjuság egy része levágtatott, egy más része rablásra vitetett, egy harmadik része elszélezetett. Ezen szélesztettek közül tizen Kolozsvárra vonultak, és ott Várhelyi Péter professorul adatván melléjük, a kolozsvári tanuló ifjuságtól külön öt éven át i. dőzték 1664-ig, mikor Isó Apafi Mihály onnan Enyedre küldötte említett professorokkal együtt, mint

Makanecz indítványára a jelentés kinyomatik és szétosztatik.

A napirendre térve, sorra kerül az egyetemi törvényjavaslat.

Ma a kancz fölkéri a házat, hogy e kérdés mai tárgyalását álljon el. A középpárt klubjában végig tárgyalják a javaslatot s oly határozatokat fogadtak el, melyeket ő és elvtársai, kik nem tagjai a körnek, nem fogadhatnak egészben el; csökeled lenne azért még egy tanácskozást tartani, melyen azok is résztvehetnének, kik nem tagjai a középpártnak. Ez értekezletben azután bizonyára egyetértésre lehetne jutni, addig azonban a tárgyalás itt el lenne napolándó.

Mrazovics Mátyás azt hiszi, hogy a középpárt tanácskozása magán dolog, a mely felett itt nem lehet vitatkozni. A condicáló bizottság a hozzá utasított javaslatokat áttárgyalta, jelentését a törvény iránt beadta, az a képviselőknek kinyomva kézbesítettett s így mindenki előadhatja nézetait. Uj konferencia felesleges. (Tetszés a középén)

Az elnök fölteszi a kérdést, akarja-e a ház a javaslatot rögtön tárgyalni. A ház elveti Makanecz javaslatát, melyre 3 ember szavaz.

Raczki előadó vázolja a javaslat történetét 1861-től maig. Az 1861. és 65-ki országgyűlés dolgozott ki egy ily javaslatot, mely 4 facultás felállítását rendelte el, de a mely a felsőbb szentesítést hiába várta. 1869-ben az országgyűlés ismét megszavazott egy javaslatot, a mely a 4 facultást csak elvben hagyta jóvá, voltaképp azonban csak kettő felállítását iránt intézkedett. Ez szentesítettett. E javaslat alapján terjeszté be a kormány a most a ház előtt fekvő javaslatot, mely a két facultás felállításáról szól. A condicáló bizottság azon véleményben volt, hogy e javaslat oda módosíttassék, hogy mind négy facultás felállítását, mert csak a teljes egyetem fel lehet meg céljának.

Nemcsak a practikus képzés céljaira fontos ez egyetem, hanem általában a művelődésre, az irodalom ápolására, a polgárosultság terjesztésére. Sokkal kisebb nemzetek törnek e célra, s Dánia, Norvégia el is érték. Ama szemrehányás, hogy előbb népiszkola szükséges, alaptalan, mert a néptanítókat csak jó középiskolától lehet várni, ilyenek pedig csak akkor lesznek, ha a középiskolák az egyetemből jó tanárokat nyernek.

Ha a törvényt nem szentesítene, nagy igaztatlanságot követnének el a délszlavok; kiknek 5 millió számuk dacára nincs egyetemük, míg a 7 millió németnek van 7, a magyaroknak 2. Nem az a kért-e most, teljes vagy nem teljes egyetemet akarunk-e, hanem hogy egyáltalán akarunk-e egyetemet. Egy két facultás egyetem s a mai jogakadémia s a theologiai lyceum közt csak az a különbség, hogy az egyetem promoveálhat.

A teljes egyetemet a codificáló bizottság javaslata szerint, a philosophiai facultást három, az orvos 5 év alatt felállításra, hamar életbe lehet lépést tenni. A tanárokat addig ki lehet képezni, sőt ma már működő tanárokat is lehet a horvát nyelv megtanulására s tanszék-vállalására indítani. A pénzügyi nehézségek sem legyőzhetetlenek. A fenntartás költségei 130,000 frira fognak rugni, s a budgetbe fölvehetők. A felszerelésre van 300,000 forintnyi alapítvány, a Mária-Therézia-féle 580,000 forint alapítvány, illetőleg kamatai, szintén az egyetemre fordíthatók;

főiskolájuk Bethlen Gáborról örökre nyert birtokaik földébe.

Létezett már az előtt ott egy kis iskola, azt Apafi elkészítette, és a mellé több házat építtetett, a kolegyom javai főgondviselője által az ifjuság és professora befogadásukra. Örömmel vette Kolozsváron üdöző száműzött ifjuság a gondos fejedelemnek sz. kocárdi tábori szállásán költ ezen böcs rendelkezést, de nem úgy Enyed városa, mely a kollegiumnak fizetendő taksát és tizedet tervül tűzte ki elvonni. Alkudozások történtek tehát, a kollegium elengedte a taksát, a város adott a kollegiumnak egy malmot — az ugynevezett csere malmot. — Így az ifjuság 1664-ben beköltözvén új lakába, tanulását ott egy professor alatt elkezdette, de a kihez rövid időn még kettő adatott; főfelvilágosítvá pedig két világi és két papi férfi tétetett, Bethlen János, Bánfi Zsigmond, püspök Verestói Gáspár és Dadai János, külföldi kerületi cseperes. Boldog volt ezen időn kezdve a kollegium egészen 1704-ig, mikor is báró Tige Leopold Rabatin nevű generalisának parancsára virágvasárnapján a várost a kollegiummal együtt felégettették, ekkor a diákok közül 28-an megöltek s a Miriszló utja végén levő dombra temették, mely maig is kápolnának nevezetik, mivel oda fejrővármegyei főbíró Püspöki Péter egy kápolnát rendelt építtetni. Egy még nagyobb szerencsétlenség érte a kollegiumot 1707-ben a Rákóczi had miatt, mikor is a ráczok és oláhok a kollegium földalatti boltaitat is felkutatták az oda gyűjtött könyveket, irományokat elégették, a drágaságokat, kincseket, melyek közt sok volt a városnak és körülvevő vidéknek is, elrabolták.

Ekkor a professorok, kivéven Kolozsvári Istvánt, Magyarországra szaladtak, és csak 1709-ben jöttek vissza.

ajánlja a javaslat elfogadását, a bizottság módosításával.

Mubics osztálytanácsos: Igen nehéz helyzet a bizottság javaslatával s az ország s a ház többsége általános óhajával szemben a kormány előterjesztését védelmezni, mégis figyelmeztet, hogy a kormány javaslata az 1869-ben szentesített törvény alapján áll, s hogy e szerint Zágrábban csak két facultás, a jogi és theologiai, s részben egy szorosan filozófiai állítható fel. Személyes meggyőződése szerint az egyetem kiegészítése csak idő kérdése. Bár hogy legyen is, ha nem is lehet az országgyűlés kezdeményezési jogát, egy önálló javaslatnak szentesítés elé terjesztése alá, megtámadni, a jelen pillanatot azonban egyáltalán nem tartja erre alkalmasnak.

Hi azt kérdenék, miné állást foglal el a kormány az új egyetemi törvényjavaslat iránt, nem lenne azon helyzetben, hogy e tekintetben bármilyen kötelezőt mondjon. Feladata ugyan, az eredeti javaslatot védelmeznie, de a kormány nevében annál kevésbé beszélhet, mert e pillanatban ép oly kérdéses az, mit akar a kormány, mint az, hogy hol a kormány? (Derűtség.)

A mint tudja, a kormány ép most alakul; azért tanácsos lenne ez alakulást bevárni s már eleve annak nehézségeket nem támasztani. Azért indítványt tesz, hogy az új egyetemi javaslat feletti vitát mindaddig napolják el, míg az új kormány beiktatva s oly helyzetben lesz, hogy nézetét kifejezheti. (Általános helyeslés)

Zsifkovics elnök fölteszi a kérdést, nem akar-e a ház az indítvány felett tanácskozást tartani. Az elnök ez indítványa egyhangulag elfogadtatik. (Az erre következő tanácskozásban elhatározás, hogy a javaslatot most nem tárgyalják tovább, ezt azonban hivatalosan nem mondják ki.)

Az ülés félórát szünet után újból megnyitattván.

Possilovics interpellálja az igazoló bizottságot, miért nem tartott ülést még?

Kussevics a bizottság elnöke, jelenti, hogy a bizottság már tartott üléseket, a legközelebb beadja jelentését.

Erre több közös törvény kihirdetett.

Ülés vége 7 1/2 órakor.

A legközelebbi ülés napja székelt uton fog tudomásra hozni.

Főlszólítás a cholera-árvák érdekében.

Az orsz. „Magyar Gazdaszonyok egylete“ és az orsz. „Kisdedvédő egyesület“, — előre látván azon fenyegető veszélyt, mely az országban uralgott járvány áldozatait és a többi vidéken mutatkozó éhínség következtében, legkivált az árvák maradt, még munkaképtelen gyermekek százait fenyegeti; áthatva azon fájdalom érzetétől, mely sokszoros csapástól sújtott nemzetünknek fogysát, hanyatlását, még ez uton is szomorú kilátásba helyezi: csak emberi és hazafias elhatározásra jutott, hogy jótékony föladataihoz képest és tehetege atányában, ezen szerecsétlen árvákat fölkarolja s mind szellemileg, mind anyagilag megmentve, adja vissza a társadalomnak.

E célból — a cseszemőket a bícsóde egyletek és helyi könyörület kegyeletére hagyván föl, azonkívül, hogy az ország fővárosában a 3-8 éves fővárosi és vidéki árvák számára, oly gyermekmenhelyeket szándékozik berendezni, melyekben az ilyenkor gyermekek, felekezeti és nemzetiségi különbség nélküli lakást, étkezést és czélszerű nevelést, nyerve: egyszersmind oda törekszik hatni, hogy az ország nagyobb és inségtől, kevésbé sújtott városaiban is hasonló czélu intézkedések létesíttessenek.

Ez azonban, tekintve a szerencsétlen árvák föltehető nagy számát és a föladat nagyságát, oly vállalat, melyet a két jótékony egyesület csak is a nemzet tehetősebb és emberien érző polgárainak segítségével képes teljesíteni.

Addig is tehát, míg az árvák fölvetelének fölteleite s az erre vonatkozó egyéb utasításokat közlejuttatná: a két, e célra társult egyesület fölszólítja az ország minden nemesen érző polgárját, polgárát és testületét, hogy mindazt, mit e valóban emberies és hazafias cél létesítésére lelmi szerben, fölhasználható ruhaanyagokban, vagy pénzben elszántak, — a szükséghez mért gyorsasággal, jövő okt. hó 20-áig az „orsz. magyar gazdaszonyok egyletének elnöke, Damjanics Jánoséhoz (Pest, Papnöveldeutca 1. szám) beküldeni kegyeskedjenek.

Buzdításul — úgy hisszük — nem kell nagy szavakat használnunk.

Könnyen elképzelheti mindenki, hogy legkivált azon helyeken, hol a járvány által megfogyasztott munkaerő hiányához a rossz, termés, csapása is járult, a szerencsétlen árvák kis kezei haszlatlan kopogtatnak a lakatlan, vagy éppen inséges szenvedő polgárok ajtaján; és akkor alig marad tenn számokra egyéb, mint elvesztett szülei sirjához, vánszorogva éhség és hidegtől dermedten meghalni!

Azokra, kiket a nyomor e képe, — mely pedig éppen nem képzeleti — nem indít könyörületre; kiknek szívét az árvák eső tekintete, összetett kérrő kezei, nyomorsájtolta könnyei és elhaló szemei meg nem indítanak, mi az erkölcsi kényszer minden fegyverével is hasztalanul kísértének meg hatást gyakorolni.

Kit nemzete napról-napra rohamosabb pusztulása, a gyámoltalan árvák jajai nyomora meg nem indítanak, — ahhoz e sorok nincsenek intézve.

Szomorú lenne, hogyha ezek száma hazánkban nem a sokkal kisebb mennyiséget képezné.

Mi e szerint a nemzet tehetősebbjei nagy többségéhez szólnunk s ékeket kérjük az emberiség és hazánk, nemzetünk nevében, ne engedjék, haunk eredménytelenül elhaló szózat legyen a pusztában!

Damjanics Jánosé, B. Sennyei Pálné.
az orsz. magyar gazdaszonyok egyletének elnöke, az orsz. kisdedvédő egyesület elnöke.

Várady Gábor,
az orsz. kisdedvédő egyesület elnöke.

P. Szathmáry Károly,
az országos kisdedvédő egyesület titkára. Sztupa György,
az orsz. magyar gazdaszony egyesület titkára.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, sept. 26.

Spanyol köztársaság. Cartagena bombázata a hó 18-án, mint a „Times“ nek távirják, még nem kezdetett meg. A lázadók kezében levő páncélos hajók a közelfekvő kikötőkben élelmi szereket zsákmányoltak, még pedig eredménytel, mert ellenállásra seholsem találtak. Miután Cartagena-t úgy elzárni nem lehet, hogy élelmiszereket ne szerezhesen, lemondtak arról, hogy kiéheztetés által elfoglalják.

Olaszország. E hó 20-án ünnepelte Róma a pápság igája alóli felszabadulásnak harmadik évfordulóját. Már kora reggel nagy volt a mozgálgalom az utcákban, a néptömegesen vonult a kapufelé, melyen a felszabadító nemzeti hadsereg az ósvárhozba nyomult s megkoszorúta az emlékkövet, mely itt a nagy nap megörökítésére emeltetett. Az utcákat és piacokat fiatal emberek futották be, ismert ultramontánok házai, a templomok; zárdák. falaira képeket ragasztva, melyek Mac-Macmont, Chambord gróft, francia katonákat s az elmaradhatlan szent szívet ábrázolák, ez aláírással: „Ime itt vagyunk!“ Nos, kimondatván aztán, hogy az ultramontánok imái meg nem halgattak, és hogy kiket anyira vártak Rómába, végül meg nem érkeztek? ...

Anglia. Egy imént megjelent hivatalos jelentés részleteket ad Anglia jövedelmi adójára nézve és a legutóbbi öt évre vonatkozólag. Az 1872-ik évben a tudományi, ipar és kereskedelmi osztályokból Angliában és Skóciában összesen 437,733 egyén fizetett jövedelmi adót és pedig együttevő összesen három milliárd franknyi jövedelem után fizettek az államkincstárnak 76 és fél millió frankot. Az egész egyesült királyság minden adója jövedelmzett összesen 260 millió frankot. A behajtási költségek igen alacsonyok. A legnagyobb jövedelemmel bírnak a leggazdagabbak a nemesek, kik a földnek kizárólagos tulajdonosai. Mindazonat a tudományi, ipar- és kereskedelmi osztályban is találhatni 68 oly személyt, kik 1,250,000 frank és ezen felül évi jövedelem után vannak megadóztatva; 857 személy 250,000 fölül egész 1. m. 250,000 frankig emelkedő évi jövedelem után vannak megadóztatva. Anglia kormányzó osztályát „upper ten thousand“, a tizezer felsőnek szokás nevezni; ha ezek alatt a felsorolt milliósok is értetnének, kik különben a földbirtoklástól eltiltvák, ugy azok csupán egy tizedet alkotnák Anglia „upper ten thousand“-jának.

Oroszország. Az orosz lapok hírei szerint a chinai khán testvére Atdzan-Tura legközelebb Tiflisen át Törökországba, Egyiptom és Mekkába készül utazni s visszatérte után huzamos ideig Oroszországban fog tartózkodni.

Amerika. Az Egyesült Államok legutóbbi censusa. Államadósság. Az egyesület kormányának adósságán kívül az egyes államok, grófságok városok és községek adósságai 868,676,758 dollár emelkednek; esik ebből 352,866,698 az államokra, 187,565,480 a grófságokra, 328,244,570 a városok és községekre. — A központi kormány adóssága mai napság tizenkét milliárd dollár levén, ellenben a központi érdeké harmincz milliárd dollár, marad tehát a cselekvő vagyon tizennyolcz milliárd. De mint-hogy az egyesület adóssága közvetlen adók által törlesztetik, mik a fennebb kimutatott adósnak közzött nem szerepelnek, hogy a valódi viszonyt felfedjék, mely az állampolgárain sulyosodó adósság és a közvagyon között létezik, csupán a 868 millió adósságot kell a 30 milliárd közvagyonnal összehasonlítani és ekkor ugy fogjuk találni, hogy míg — ha ugyan a 30 milliárd államvagyon egyenletesen volna felosztva a lakosság között — egy állampolgárra 800 dollár esik, addig, az adósságot is így felosztva, ebből egy lakosra csupán 22 dollár esik. — Állatok. Az állatokra vonatkozó kimutatás következő eredményeket ad: 16 8,690,219 öszvér 1,125,415 tejadó tehén 8,932, igamarha 1,319,771, juh 28,477,951, sertés 25,134,569, egyéb marha 13,565,095, összesen: 87,248,852.

Mivel föld és jövedelme. A művelés alatt levő földek 408.725,041 amerikai holdat (egy amerikai hold tesz 40 árt és 46 centiárt) tesznek ki. E földek értéke, beleértve a rajta levő épületeket, tesz 9 milliárd 262 803,361 dollárt. A földművelési gépek és eszközök értéke tesz 336.876,429 dollárt. Jövedelmül évenként és átlag adtak 2.447,818,658 dollárt. — Termékek. A buza 287 millió mérőt mutat fel; a tengeri 760 millió; a zab 282 millió; a rizs 73 millió; az árpa 29 millió; a gabona tizenhat milliót. Gyár. Van összesen 252,140 gyár, mely összegből 40,191 gőz és 51,018 víz által mozgattatik. E gyárak 2 m. 045,996 személyt foglalkoztatnak, kik közül 333, ezer 770 nő és 114,628 gyermek; az összes gyármunkásság kap 775.584,343 dollárt. évi fizetést. Anyagi értékük 2 milliárd, 488 284,343 dollár; a tőke, melyel dolgoznak 2 milliárd 118.208,769 dollár; az eredményezett nyers jövedelem 4 milliárd 232.325,442 dollár. 1850-ben csupán 123,000 gyár vala; 1860-ban 140,433.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Pesten szeptember 26. 10 ó. — p. d. e.
Erkezett szeptember 26. 10 ó. 30 p. d. e.

A budapesti rendőrség újjászervezése új évkor lesz, addig megmarad a mostani szervezet; az egyesített fővárosok rendőrsége 800 személyből állandó s a felszerelési költségek csaknem egy milliót tesznek.

Határőrvidékén a választók összeírása október első felére tüzelt ki, magok a választások pedig november végén tartatnak meg.

Az olasz király tegnap elutazott Berlinből.

A francia monarchisták folytonos értekezleteket tartanak, Chambord gróf megnyugtató nyilatkozatokat ténnyel a monarchia visszaállítása biztosan várható.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, szeptember 26. 1873.

— Szen e Béla, m. kir. honvédelmi minster ő nagyméltósága, Graef honvédtábornok kíséretében Brassóba érkezett s visszatérő útjában hírszerint Nagyszebenbe is meg fogja látogatni.

— K. Blassini Domokos újonnan megválasztott főlövészmeister, a tegnapi a lövőde egyetemi választmányi ülésben következő beszéddel foglalta el előki székét: Tisztelt választmány! Mélyen érzem hogy nagy felelősséggel járó nehéz állást vagyok elfoglalva, midőn a közgyűlés által rám ruházott főlövészmeisteri előki tisztet elfogadom. Érzem, hogy e téren való járhatlanságom, e nemes, lovagias kitüntetésre nem érdemesítették, hanem azon bizodalom vezette választóimat megválasztásomkor, hogy ezen még etvárában levő, de szépen fejlődő nemes egyetelt, én legyek hivatva egy biztos jövő elébe vezetni. Ez mélyen tisztelt választmány nagyon megtisztelt, de nehéz feladat; csak azért vagyok bátor ezen igénytelen személyemet megtisztelő előki tisztet elfoglalni, hogy ezen reám érdemtelten, de parancsnak tekintendő, nagytöbbségű szavazatnak hordoljak. Én e díszes s szép kitüntetést nem kívántam nem reméltem, de nem is kerestem, s csak 32 éven át a kereskedelem és ipar terén, munkásságom által szerzett érdemeim, és polgári feddhetlen jellemem, lehettek megválasztásomra irány adók. Buzgó hálával forró, érzéssel mondok meleg köszönetet az elismerésért. Igen mélyen tisztelt választmány elvállalom ezen nehéz s terhes kötelességet, mindaddig, míg a mélyen tisztelt választmányunk nagyerődemű tagjai és allövészmeister Dr. Haler Károly ur, e kinek az egyetemi létesítése és fentartása körül oly kitűnő elenyészhetetlen érdemei vannak, engemet nehezebb feladatomban istápolni gyámolítani fognak, mert én működésemmel egyebet, mint tiszta önzetlen jóakaratot nem hozhatok s ha bármikor átlátandom, hogy mélyen tisztelt választmány becses bizodalma és támogatása csökkenni fog, visszavonulok csendes családi körömbe. Ez alkalommal nem tartom épen feleslegesnek a mélyen tisztelt választmány előtt ez intézet felvirágztatására célzó elveimet, röviden körvonalazni: Ugyanis én 1-ször egész oda adással oda fogok törekedni, hogy egyetelmünk a lovagias szellem, és az egyeteli barátságos jó viszony fenmaradjon s öregbedjék; 2-szor hogy egyetelmünk minél nagyobb s szélesebb kiterjedést nyerjen. 3-szor vagyoni állásunk minél virágzóbb helyzetbe jöjjen, mert csak ezek létesítésével nézhetünk egy biztos szép jövő elébe. Nem tehetem, hogy érdemeimben gazdag elődöm, mltsge Pál Sándor urról, ki az egyeteli keletkezésének legnehezebb korszakában egész odaadással szentelt fel munkásságát, köszönet nyilváníttál meg ne emlékezem s magamat a mélyen tisztelt választmányunk szives barátságába és jó indulatába ne ajánljam.

— K. Blassini Domokos főlövészmeister a jövő hó 11-én a lövőde helyiségében saját költségén

zártkörű táncvigalmat ad. A meghívottak száma: 400. másnap, azaz 12-én diszlövészet, mely alkalommal a jutalmakat szintén a főlövészmeister tüzi ki Délbe pedig a főlövészmeister beigtatásának ünnepélyére bankett a lövőde helyiségében.

— A földművelés ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium Aranyosszékből kebelezett Felvincz községben a betivásárok napjának keddről szerdára áttételét megengedte.

— Dr. Benndorfer Otto prágai egyetemi tanár körünkben időzik.

— Hirnoves népzenei szűk Salamon János társulatával együtt tegnapelőtt visszatért szülőföldjére: Kolozsvárra, Diesteljes szereplését a világi állítás csárdájában a korán beköszöntött híves ősi napok beállításával előbb kelle befejeznie, hogysem tervezé. Barba zenészeinknek a külföldi vendégkorszorú pártolásihoz fűzött reményszálai meglehetősen füstbe mentek; nem mintha azok is gyönyörrel nem hallgatták volna a zengő hurok hön dallamait, de mert elismerésük obulusát csengő érczen vagy bár legyen süttögő bankjegyekben is igen halványan fejezték ki. A világtárlati csárda magyar látogatóinak száma pedig korántsem volt oly nagy, mint hírlapaink kurtolták s így egészben véve működésüket korántsem koszorúzá oly fényes anyagi siker, melytől valóban megérdemelték volna. Várva várt zenészeink tegnap immár a „Nemzeti Szállodában” rendeztek hangversenyt, melyből mind Salamon, mind szépszámu közönség meggyőződhetett, hogy bűvös vonójának varázsa távolléte alatt is mit sem veszített korábbi vonzerejéből.

— A bécsi világiállításra felküldött iparosaink 5-dik nyilvános jelentései folyó hó 28-án d. u. fél 3. órakor fog megtartatni, az iparos egyetel szállásán, mely nyilvános jelentésre az érdekelteket tisztelettel meghívja, az iparos egyetel igazgatósága. Ezen 5 ik jelentéseiket teszik Szucsáky Imre, német férfi szabó, Haucz Samu, magyar és szűrszabó műveikről.

— Holnap érdekes estély vár a színházban a közönségre. Műkedvelőink minden lehetőt elkövetek, hogy valóban élvezetes pár órát szerezzenek a színház látogatóinak s így nemcsak a nemes cél: az árvák segélyezése, hanem az előadás egymagában is megérdemli a tömeges pártolást.

— Vasárnap sept. 28-án a sétatéri tavan ez évben utolsó tüzi és vízi játék 8 képen. Záróadéul Veszta temploma. Helyek ára: 1-ső rendű számozott ülőhely 60 kr. Másodrendű számozott ülőhely 40 kr. Álló hely 20 kr. Gyermek és katonák örmesteren alól 10 kr. Számozott 1-ső helyeket vált-hatni Tauffar Adolf ur czukrázatában.

— Őszi időjárásunk ködös, zord, arculata megváltozott s ma ujra derengő fényvel süttött ki a nap. A ma végbe menő löversenynek tehát úgy látszik a legszebb idő kedvezend.

— A pesti egyetemi tanév megnyitásának ünnepélye oct. 1-én, az egyetemi épületben folyamatban levő építkezések miatt nem az aulában, hanem akadémiában fog megtartatni. Ez alkalommal a lelépő rector (Hatala) az újonnan installálódó (Kautz) tartnak majd beszédet. Kautz az egyetemnek hivatása és történeti szerepéről fog szólni.

— Pályázat. Az alsófehér-küküllőmegyei tanterületben f. évi november 1-én kezdve rendszere-sítendő hat állami néposkolában a tanítói állomások betöltésére ezennel pályzat nyitattik. Név szerint a: 1.) Maros-csucs-koppándi állami népiskolánál egyelőre a vezértanítói állomásra, melylyel 400 frt fizetés, lakás és kertilletmény van össze-kötve. 2.) Szentbenedeken egy egyelőre az egyik tanítói állomásra 300 frt fizetés, lakás és kertilletmény. 3.) Magyarcsesztvén 300 frt fizetés, lakás és kert. 4.) Maroskapudon 300 frt fizetés, lakás és kert. 5.) Kispolymoson 300 frt fizetés, lakás és kert. 6.) Csüdtelkén, 300 frt fizetés, lakás és kertilletmény. A tanítási nyelv magyar, de a román nyelv tudása is mulhatatlannul szükséges. Sziveskedjenek a pályázó tanítói urak sajátkezőleg irt a kellően felszerelt folyamódványokat a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi ministeriumhoz címelve f. évi october hó 16-ig alólirhoz benyújtani, mivel a később érkezők tekintetbe nem vehetők. Nagyoned, szeptember 23 án, 1873. G á s p á r J á n o s, alsófehér-küküllőmegyei első tanfelügyelő.

— Pozsóna városát a bán kinevezése öröme-re kedden fényesen kivilágíták.

— Hymen. A dévai alreáltanodának egyik szorgalmas tanára Csonka Lajos közelebb váltott jegyet a közszeretben álló Bogdánfy Teréz kisasszonnyal Tordáról. A tiszta vouzalomból köteendő frigyhez szerecsét kívánunk!

— A hollandi királyné octóber 2-kától kezdve két hetet fog Bécsben tölteni.

— A persa sah visszatérkezvén országába elő teendője volt összegyűjteni udvarát s az előtt, kijelentette, hogy európai utazásának célja volt szabadelvűbb rendszereket léltetni életbe. E kijelentés után keményen megdorgálta minisztereit azért, hogy a nagyvezir előmozdítása végett egy kérvényt irtak a.s.

— A „Kolozsvári Közlöny” szerkesztője beérgezte lapja bucsuztatóját. A necrolog méltó a halálköl életéhez s csak annyiban különbözik ettől, hogy igazat is hoz napfényre. Való ugyan, hogy a

kényszerűség csikarta kiez is, de értékéből nem veszít s a jellemvására részletesen leirt története ép gly tanúságos nagyravagyó egyéneknek a nyilvánosság háta megett szőtt machinatioira nézv. mint a milyen lealacsonyított arra, ki pézúert népszerűtlen elvek és egyének eszközkévé szegődik. Nincs okunk fejtegetni, hogy miként egyezik a férfias jellemmel financiaiis indokokból lerántani azon személyeket, kiket éveken keresztül az egekig magasztaltunk, csupán abbéli megelégedésünk kifejezésére szorítokunk, hogy végre is a „K. Közlöny” az ellenkező beállásával roszakaratu ámitásnak bélyegezte mindazt, mit nzm rég oly merész imper-tinentiával előfizetőinek szaporításáról s a „Kelet” nek ma már nyilvánosságra hozott való tényeken alapuló tudósításáról irt.

— Az olasz király hétfőn d. u. 4 órakor vonul be Berlinbe, Vilmos császár oldala mellett, nagyszámu kísérettel. A királyi palotában a királyt a császárné nevében, a koronahercegné fogadta. Az egész uton nagy számu közönség állt, mely zajos éltetéssel üdvözlé az uralkodókat. Kedden családi ebéd tartatott. A két uralkodó között a koronahercegné ült; a császártól jobbra a koronaherceg; Victor Emánueltól balra Károly herceg, a császár testvére. Az uralkodókkal szemben: Moltke, Minghetti, Mantouffell és Venosta ültek. Vilmos császár mondta az első áldomást, éltetve „Olaszország királyát, mint testvért és barátot.” Az olasz király erre így válaszolt: „A német császár, testvérem és régi szövetségeseim jólétére.” — Bismarck hget betegsége gátolta eddig a megjelenésben; bizony várják azonban, hogy az olasz király ott időzése alatt Berliobe jön. Az olasz király utazásáról még a következőket említhetjük fel: Moltke a királytól a savoyai katonai házirend nagy szalagját nyerte. Ferencz József király az olasz királynak egy pompás selyemszőnyegot ajándékozott, melyet „Hass és fia” czég a kiállítási rotundában üveg alatt állítottak volt ki. Az olasz király Berlinből visszatérve, s hó 27-dike és 28-dika közötti éjjelen érkezik Bécsbe s azonnal tovább utazik Rómába.

— A Kisfaludy-társaság ülését Greguss Ágost egy felolvasása nyitotta meg: „Lear tébolya” címmel, mely kimutatja, miképen ismerte s dolgozta föl Shakespeare az öröklés élettani jelenségeit. Utána Dalmady Győző olvasott föl 3 költeményt: „A templom s a gyár,” „A koldus” és „Távolból.” A napitárgyak kerüléu azönyegre, bemutatja a Szegligeti drámaturgiját, mely Gyulainak adatik ki bírálatra. „A kezdet titkai” című költői beszély Tóth Kálmánnak és Szász Károlynak adatik ki bírálatra, a „Nimród” Seitel Páltól, című Berezik Árpádnak s Tarkányinak. Bjelent a titkár továbbá következő adományokat: Török Elemér Husztból 200 frttal alapító tag lett, Töltényi Miklós Aradról 100 frtot hagynományozott a társaságnak. Horváth Döme Horn Ferencnek 5 kötetes munkáját Shakespeare-ről, Ujfalvy párisi tanár két munkáját ajándékozta, a szabadkai önképző kör évkönyvét. Alquist fiun tanárnak — az akadémiához intézett s onnan a társasághoz áttett kérelmére — megküldetik a Fritjófmonda fordítása. Bartalusnak pedig népdalgyjűteménye 2 ik kötetére 200 frt utalványoztatik.

— A maros-vásárhelyi magyar királyi ítélő tábla elnöke, Dánu László zernesti királyi járásbíró-sági tiszteletbeli joggyakornokot a maros-vásárhelyi magyar királyi ítélő táblához tiszteletbeli joggyakornokká nevezte ki.

— Reclus Elisia, a híres francia földírás, ki nem rég Erdélyben utazott Gerando Atilla társaságában, mint értesülünk, igen meg volt elégedve utjával. A többi között a Retyezatra is felmentek az utazók s ott három napot és éjt töltöttek szabad ég alatt vizsgálatok végett.

— A gabnavám felfüggesztése tárgyában az osztrák min. tanács elfogadta a magyar min. tanács felszólítását, s e szerint a dunai fejedelemségekből s Oroszországból a gabna behozatala vámmentes.

— Magyar színműrodalom. A nemzeti színház megnyitása óta maig, a „Főv. Lap.” összeállítása szerint 344 eredeti színművet adtak elő 89 drámaíróktól. E darabok mintegy háromezer nyolczsáz estét töltöttek be. E számba néhány apró pályavíg-játék ismeretlen szerzőktől nincs beleszámítva.

— A Máramarosban dúlt rablók úgy látezik neszét vették üldöztesöknek, mert hivatalos jelentés szerint Moldvába menekültek.

— Tordáról a következő borzasztó esetről tudósítanak. Ezelőtt pár nappal egy Lukám Lajos nevű fegyencz, ki lopásért éltétve volt, büntetés ideje letelvén a tordai kir. törvényszék börtönéből kiszabadult, s sept. 25-ikén délelőtti órákban tordai polgár Mártonfi János házánál borzasztó háromszoros gyilkosságot követett el. Ugyanis nevezett Mártonfinak nejt, szolgáját és bizonyó dolog elintézésé miatt a háziaszonyt kereső Szász J. nevű tordai polgárt gyilkolta meg. Ezen borzasztó ténynek, mint következtetni lehet oka az, hogy nevezett gyilkosnak neje, ki a meggyilkolt Mártonfinál talán rokoni viszonyban volt, a Mártonfiné rábeszélése következtében vált volna el tőle. Szász J. s a szolgájának pedig valószínűleg azért kellett meggyilkol-tatniok, hogy a gyilkos boszu kiviteléről ne tanus-kodhassanak. Három derék tordai polgárnak: Hamari János, Ambrus Miklós és Pétei Jánosnak siker-

ült ugyanaznap délután 4 órákor közel a gyéresi vasúthoz az aranyos melletti föld omladékok közt a gyilkost megtalálni, de midőn a velők volt oszendőr feléje közeledett, fertelmes undok életének véget vetendő két versen kést szurt magába. Midőn e sorokat írjuk a gyilkos még él, s annyit mond: „mind-ezt feleségemnek köszönöm.” A pénz, mintegy 760 frt, s több darab ékszer, melyeket az elkövetett gyilkolások után magához vett, minden hiány nélkül nála megtaláltattak.

Szerkesztői posta.

(—m.)-nek Párisba. A válasz iránt lapunk szerkesztője megérkezéig mi october első napjaiban fog bekövetkezni, szives várakozását kérjük.

Kivonat a „Hivatalos Értesítőből.”

— Abrudbányai Arkosi Károly fekvősegei 1873. oct. 30, esetleg nov. 29-én elárvereztetnek.

— Költő Ferencznek ingóságai s fekvősegei 1873 oct. 15-én s nov. 17-én Gy.sz.t.-míklós községánál bírói árverésen el fognak adni.

— Bertia Juonnak udvarháza, szántói, szőlője oct. 13-án Szászaimás községében becsáron alól is eladatnak.

— Puskás József és neje hagyatékához tartozó házastelek 1873 oct. 18, esetleg nov. 18-án a kolozsvári törvsz. mint telekkönyvi hatóságnál el fog adatni.

— Orelli Hugó kolozsvári kereskedő ellen bevezetett csőd, a hitelezőkkel való kiegyezés és ezeknek beleegyezése folytán megszünttetett.

— Fischer Albert brassai kereskedő ellen csőd nyitattatott, perügyletől s id. tömeggondnokul ügyvéd Porr Mihály neveztetett ki.

KÖZGAZDASÁG

— A gabnaüzletről Wertheimer bécsi üzleti értesítője következőleg ír: Az aratási eredményről szóló zavaros tudósításokba valóháza világos betekintést lehet nyerni. Az összeredményt azzal adhatjuk elé, hogy Európának csaknem minden állama, Oroszország kivételével, kénytelen lesz Amerika kiviteléhez nyulni. Olaszország valami keveset cladhat Délnémetországnak. Oroszország sokat igényel hogy a benső részeket kielégíthesse, de azért mégis kiviteli kereskedést üzhet. Amerika azonban mint tudja van, szűzies talaját sokkal kiterjedtebb mérvben megműveli, mint önmagának szüksége van, ezért ő leend a főexporteur. Mivel azonban ez évben igen sokan segítnek kivitelét emésztini, a kenyérnek való nem lesz ocsó. Ez az oka annak, hogy Londonból tartósan szilárd jegyzést tudósítanak. A continensen egyenletesen fennmaradnak az árak s itt-ott hajlandóság is mutatkozik banyatlásra.

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Nyiltér.)*

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül: Revalesciere Du Barry.

Londonból. (19—208)

Minden begég elenyésztetése gyógyszer és költség nélkül a delicatességi tápszer Revalesciere Du Barry Itáliá Londonba, a mely nőtteknél és gyermekeknél 60-szer olcsóbb minden más gyógyszernél.

Kivont 75,000 gyógyításból gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-, torok-, bég-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgy-cső bajokban, a melyekből másolatok kívánságra ingyen és bérmentesen küldetnek meg.

64.210 sz. biznyitvány.

Nápoly. 17. april, 1862.

Uram! Egy májbetegegy követésében két év óta borzasztó soványsági és fájdalmas állapotban voltam. Nem tudtam irt és olvasni; testem minden idege resztelt, gyomrom nem emésztett, aludni nem tudtam s folytonos idegzetes állapotban valék, mely ide oda taszított, egy percz nyugalmat nem adott s a legnagyobb buskomorságba ejtet. Sok orvos merítette ki velem tudományát, de nem volt képes enyhét nyújtani. Kétségbeesésben megpróbáltam önnök Revalescierejét s három havi használat után hálát adok az istennek. A Revalesciere legfőbb dicsegetet érdemel, egészségem teljesen visszaadta s azon helyzetbe hozott, hogy társaimnál állásomat imét elfoglalhatom. Mély hálával és teljes tisztelettel de Bréhan marquisse.

65.810. sz. bizonyítvány.

Neuchateau (Voger) 23. dec. 1862.

Leányom 17 éves korában a havi tisztulás kimaradása következtében borzasztó idegrángásban, az ugynevett Vitus táncban szenvedett s az orvosok kétkelték meggyógyíthatasága lehetősége fölül. Azóta egy barátom tanácsára Revalescierevel tápláltam s ez a drága tápszer, minden ismerős bálmalára, teljesen helyre állította: most tökéletesen egészséges. Ez a gyógyszer a legfőbb felütést okozott s az orvosok, kik a bajt gyógyíthatatlannak tartották, most bámulnak gyermekemet teljes egészségben láthatni.

Martin, Officiere Comptable en retraite.

Táplálóból levén a húsul, a Revalesciere éltetéseknél és gyermekeknél 60-szer olcsóbb a gyógyszer.

1/2 fontos bádogszelvényben 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt. 60 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt 24 font 36 frt. Revalesciere kétszersült szelvényekben 2 frt 50 kr. és 4 frt 50 kr. Revalesciere csokolade porban és táblákban 12 frt és 24 frt. 24 csésére 10 frt 50 kr., 48 csésére 4 frt 50 kr. Porban 120 csésére 10 frt. 288 csésére 20 frt. 576 csésére 36 frt. Kipható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. valamint minden városban jó gyógyszerészek és üzletároknál; a bécsi ház el is küld minden irányba postai útánvát vagy utalvány mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál. Debreczenben: M. Átövitá Irtván a „Nagyóhoz” címzett gyógyszerárban. Dunán: Földvár: Radhara Pálnál. Brassóban: Fabiek Ede és Jekelmánál. Gyula-Felharvart: Mihelys Zsigmond gyógyszerésznél. Marosvásárhely: Kogarnay Demetrienél. Pesten: Török Józsefnél. Tinnervárt: Kunyó Alajos és a városgyesértárban.

*) E recept alatt készítették csupán a saját hatóság által állítottaknak.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

a „Kelet“ politikai és közgazdasági napilap 1873 utolsó évfolyamához.

Lapunk fenállása harmadik évének utolsó negyedéhez ért. A pártfogás, melyet olvasóink részéről a múltban tapasztaltunk, zálog a jövőre, de tanúsága egyszersmind elveink népszerűsége s törekvésünk életrevalóságának is.

A jövő évfolyammal lapunk egyetlen tekintélyesebb képviselője lesz hazarészünk közügyeinek a szabadelvű Deák-párt szellemében. Éreztük e hivatás fontosságát s hogy annak megtelehessünk Erdély minden részébe bocsátott felszólításunk útján meglevő munkatársaink, de különösen levelezőink számát tetemesen szaporítottuk.

Vezérelveink nem változtak; méltányos igényei védelmére bárkinek tért nyitunk: deákpárti programunkra azonban sem személyes, sem felekezeti befolyást nem tűrünk. A nyilvánosság hatalmával lépünk fel a jog és igazság megtámadói ellen, ostorai leszünk a bűn- és tudatlanságnak, magasztalói az erény- és érdemnek.

Céljaink tisztaságának nemes öntudatában kérjük ki olvasóink pártfogását.

Kolozsvártt, september hó 1873.

a „KELET“ szerkesztősége.

A „KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.	Negyedévre	3 frt.
Fél évre	6 „	Egy hónapra	1 „

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek legcélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendő.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alóírt igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön-intézetnél elzálogosított, s folyó évi

augustus hó végéig

lejár, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni és pedig az

(372) (3—3)

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhanemük, házi-eszközök, árúk stb. árverése lesz

folyó évi october-hó 13.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-nemük, ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi october 20.

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek. Figyelmeztetés. A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlóan elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani, vagy átíratni; a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvártt, september 13.

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

Legújabbban megjelentek és

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvártt kaphatók:

A drámai középfajok elmélete.

A Kisfaludi-Társaság által jutalmazott pályamunka. Irta Névny László. Ára 80 kr.

Prózai olvasmányok.

Az iránytan rövid vázlatával, középtanodai használatra.

Szerkesztette Torkos László. Ára 1 frt 50 kr.

A magyar nyelv szótára.

A magyar tudományos Akadémia megbízásából készítették, Czuczor Gergely és Fogarassy János. 28 füzet: Utálatosan — Vértörvény.

A magyar kir. Curának mint semmitő és legfőbb ítélőszéknek határozatai.

A polgári törvénykezési rendtartás (1863. 54. t. cz. §§ ai szerint). Összeállította Herczegh Mihály. 1871 és 1872. évi második folyam. Ára 2 frt 80 kr.

Irodai fali naptár 1874. évre.

Rom. katolikus és protestáns, görög-orsz. és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, s a királyhágón inneni rész törvényszékei s járásbírószékei táblázatos kimutatásával.

Különös tekintettel hivatali használatra. Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

Magyar kézmű-iparosok Képes naptára az 1874-dik évre. Szerkesztette Csukási József. Első év folyam. Számos fametszvényvel. Ára 10 kr.

Az Athenaeum Kis képes naptára az 1874-dik évre.

Szerkesztette Sárkány János Ferencz. Negyedik évi folyam.

Számos remek metszvényvel. Ára 50 kr.

Szerelmesek Naptára 1874. Mulattató képes tartalommal. Szerkesztette Don Juan Nro 2. Ára 80 kr.

Dr. Joh. Nep. Vogl's Volks-Kalender für das Jahr 1874. Dreissigster Jahrgang. Preis 65 nkr.

Fromme's Oesterreichischer Medizinal-Kalender. Neunundzwanzigster Jahrgang 1874 Herausgegeben von Dr. Josef Nader. Preis 1 fl. 60 xr.

A népiskolai közoktatás tárgyában 1868-dik év óta kiadott törvények és m. kir. miniszteri rendeletek gyűjteménye. Ára 40 kr.

LOGIKA vagyis gondolkodástan.

A legújabb irokat különösen: John Stuart Millt tekintetbe véve G. A. Landner után dr. Klamarik János. Ára 1 frt 50 kr.

A tűzhely tücske.

Gibbeszélés. Irta Dickens (Boz. K.) Fordította Julia. Ára 80 kr.

1873-dik évi országgyűlési törvények cikkek.

Második füzet. XX — XXII. Zsebkiadás. Ára 60 kr.

Nyolczadrét kiadás. Ára 50 kr.

Köbtablák, hengeralku, metszett és faragott fák köbtartalmának föllelésére.

Lábmérték szerint összeállította Kohlmann V. Ára 1 frt 80 kr.

A Magyarországon és Erdélyben hatályban lévő egyenes adókra, jelesül a személyes kereseti, jövedelmi, ház- és földadókra és az ezek kivételére s behajtására vonatkozó törvények, s szabályok gyűjteménye.

Az 1868 évi XII, XXIV, XXVI és XXXIV. törv. cikkek, ugy a pénzügy-miniszterium által 1868. évben kiadott pénzügyi törvények 1, 2, 3 és 4. füzetek alapján a későbbi törvényekben, jelesül:

az 1870. XLIX, L, LI. 1871. LVIII és végre az 1873. évi VI, VII, VIII és XVI. törvényekben foglalt módosítások szerint kiigazítva.

Egybeilleszté: Szeniczey Gusztáv. Ára 1 frt 60 kr.

A bélyeg és jogilletékek, valamint a bélyeg-díjak iránti törvény és szabályok.

Az 1868. évi XXIII. t. cz. és a pénzügyi törvény 14. füzet alapján, az 1869. XVI, 1870. LVIII., 1871. LXIII és 1873. IX. törvényekből, n. egy egyéb m. k. minis. rendeletekben foglalt módosítások szerint kiigazítva. Egybeilleszté: Szeniczey Gusztáv. Ára 2 frt.

Az iránytan kézikönyve, kereskedők, gyárosok és iparosok számára.

A gyakorlati életbe lépők és kereskedelmi iskolások használatára alkalmazva. Elméleti és gyakorlati útmutatás kereskedői fogalmazványok szerkesztésére és az azokra vonatkozó magyar törvények és rendeletek föllelésével, s egy függeléssel a váltóüzletekről. Irta Karner János.

A Conlegner Károly tanár átvette, második német kiadás után. Magyarra fordította és átdolgozta Gyulai Béla. Ára 2 frt.

Három királyné.

Regényes korrajz. Két kötetben. Irta a „Picciola“ szerzője Saintin B. X. Fordította Csukási József. Ára a két kötetnek 1 frt 60 kr.

Az elzárt.

Regény. Irta Berthet Illés. Fordította Tóth Vincze. 3 kötet. Ára 2 frt 40 kr.

Schatter Gyula nélkülözhetlen ismeretek-könyve.

Leányiskolák számára és öntanulása. Az ötödik német kiadás szerint, s a hazai viszonyokhoz alkalmazottan.

Átdolgozta dr. Toldy László. Ára a három kötetnek, egy kötetbe díszesen kötve 5 forint.

Egyházi szent beszédek,

melyeket különféle alkalomra írt és mondott Péterfi Sándor.

V. füzet. Ára 1 frt.

Ugyan csak Stein János kereskedésében kaphatók:

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költeményei. 2 kötet. Pompás díszkötésben. Ára 3 frt 20 kr.

BESZÉLYEK,

német, francia és angol eredeti után fordították többen. Ára 1 frt.

Az „Erdélyi Pénz- és Értékpapír-Értéktár“ kiadó vállalkozása folyó év szeptember 22-én tartott gyűlésén elhatározta, hogy a részvények után még be nem fizetett 8 dik, 9-dik és 10-dik részletek befizetését, az alapszabály értelmében hat hat heti időközben elrendeli. Az új tőzset emelése, nagybörzsa szellemében, azon indok is befolyt ezen határozat hozatalára, hogy a részvényesek közül többen elhatározták részvénytartozásuk egészben lefizetését és a részvény kiadását. Tisztelettel szököltük fel a részvényes urakat alábbi részvényeik után: a 8-dik részletet folyó év november 10-kén a 9-dik részletet folyó év december 20-kán a 10-dik részletet 1874 év február 1-én a 11-dik részletet 1874 év február 1-én a 12-dik részletet 1874 év február 1-én a 13-dik részletet 1874 év február 1-én a 14-dik részletet 1874 év február 1-én a 15-dik részletet 1874 év február 1-én a 16-dik részletet 1874 év február 1-én a 17-dik részletet 1874 év február 1-én a 18-dik részletet 1874 év február 1-én a 19-dik részletet 1874 év február 1-én a 20-dik részletet 1874 év február 1-én a 21-dik részletet 1874 év február 1-én a 22-dik részletet 1874 év február 1-én a 23-dik részletet 1874 év február 1-én a 24-dik részletet 1874 év február 1-én a 25-dik részletet 1874 év február 1-én a 26-dik részletet 1874 év február 1-én a 27-dik részletet 1874 év február 1-én a 28-dik részletet 1874 év február 1-én a 29-dik részletet 1874 év február 1-én a 30-dik részletet 1874 év február 1-én a 31-dik részletet 1874 év február 1-én a 32-dik részletet 1874 év február 1-én a 33-dik részletet 1874 év február 1-én a 34-dik részletet 1874 év február 1-én a 35-dik részletet 1874 év február 1-én a 36-dik részletet 1874 év február 1-én a 37-dik részletet 1874 év február 1-én a 38-dik részletet 1874 év február 1-én a 39-dik részletet 1874 év február 1-én a 40-dik részletet 1874 év február 1-én a 41-dik részletet 1874 év február 1-én a 42-dik részletet 1874 év február 1-én a 43-dik részletet 1874 év február 1-én a 44-dik részletet 1874 év február 1-én a 45-dik részletet 1874 év február 1-én a 46-dik részletet 1874 év február 1-én a 47-dik részletet 1874 év február 1-én a 48-dik részletet 1874 év február 1-én a 49-dik részletet 1874 év február 1-én a 50-dik részletet 1874 év február 1-én a 51-dik részletet 1874 év február 1-én a 52-dik részletet 1874 év február 1-én a 53-dik részletet 1874 év február 1-én a 54-dik részletet 1874 év február 1-én a 55-dik részletet 1874 év február 1-én a 56-dik részletet 1874 év február 1-én a 57-dik részletet 1874 év február 1-én a 58-dik részletet 1874 év február 1-én a 59-dik részletet 1874 év február 1-én a 60-dik részletet 1874 év február 1-én a 61-dik részletet 1874 év február 1-én a 62-dik részletet 1874 év február 1-én a 63-dik részletet 1874 év február 1-én a 64-dik részletet 1874 év február 1-én a 65-dik részletet 1874 év február 1-én a 66-dik részletet 1874 év február 1-én a 67-dik részletet 1874 év február 1-én a 68-dik részletet 1874 év február 1-én a 69-dik részletet 1874 év február 1-én a 70-dik részletet 1874 év február 1-én a 71-dik részletet 1874 év február 1-én a 72-dik részletet 1874 év február 1-én a 73-dik részletet 1874 év február 1-én a 74-dik részletet 1874 év február 1-én a 75-dik részletet 1874 év február 1-én a 76-dik részletet 1874 év február 1-én a 77-dik részletet 1874 év február 1-én a 78-dik részletet 1874 év február 1-én a 79-dik részletet 1874 év február 1-én a 80-dik részletet 1874 év február 1-én a 81-dik részletet 1874 év február 1-én a 82-dik részletet 1874 év február 1-én a 83-dik részletet 1874 év február 1-én a 84-dik részletet 1874 év február 1-én a 85-dik részletet 1874 év február 1-én a 86-dik részletet 1874 év február 1-én a 87-dik részletet 1874 év február 1-én a 88-dik részletet 1874 év február 1-én a 89-dik részletet 1874 év február 1-én a 90-dik részletet 1874 év február 1-én a 91-dik részletet 1874 év február 1-én a 92-dik részletet 1874 év február 1-én a 93-dik részletet 1874 év február 1-én a 94-dik részletet 1874 év február 1-én a 95-dik részletet 1874 év február 1-én a 96-dik részletet 1874 év február 1-én a 97-dik részletet 1874 év február 1-én a 98-dik részletet 1874 év február 1-én a 99-dik részletet 1874 év február 1-én a 100-dik részletet 1874 év február 1-én a 101-dik részletet 1874 év február 1-én a 102-dik részletet 1874 év február 1-én a 103-dik részletet 1874 év február 1-én a 104-dik részletet 1874 év február 1-én a 105-dik részletet 1874 év február 1-én a 106-dik részletet 1874 év február 1-én a 107-dik részletet 1874 év február 1-én a 108-dik részletet 1874 év február 1-én a 109-dik részletet 1874 év február 1-én a 110-dik részletet 1874 év február 1-én a 111-dik részletet 1874 év február 1-én a 112-dik részletet 1874 év február 1-én a 113-dik részletet 1874 év február 1-én a 114-dik részletet 1874 év február 1-én a 115-dik részletet 1874 év február 1-én a 116-dik részletet 1874 év február 1-én a 117-dik részletet 1874 év február 1-én a 118-dik részletet 1874 év február 1-én a 119-dik részletet 1874 év február 1-én a 120-dik részletet 1874 év február 1-én a 121-dik részletet 1874 év február 1-én a 122-dik részletet 1874 év február 1-én a 123-dik részletet 1874 év február 1-én a 124-dik részletet 1874 év február 1-én a 125-dik részletet 1874 év február 1-én a 126-dik részletet 1874 év február 1-én a 127-dik részletet 1874 év február 1-én a 128-dik részletet 1874 év február 1-én a 129-dik részletet 1874 év február 1-én a 130-dik részletet 1874 év február 1-én a 131-dik részletet 1874 év február 1-én a 132-dik részletet 1874 év február 1-én a 133-dik részletet 1874 év február 1-én a 134-dik részletet 1874 év február 1-én a 135-dik részletet 1874 év február 1-én a 136-dik részletet 1874 év február 1-én a 137-dik részletet 1874 év február 1-én a 138-dik részletet 1874 év február 1-én a 139-dik részletet 1874 év február 1-én a 140-dik részletet 1874 év február 1-én a 141-dik részletet 1874 év február 1-én a 142-dik részletet 1874 év február 1-én a 143-dik részletet 1874 év február 1-én a 144-dik részletet 1874 év február 1-én a 145-dik részletet 1874 év február 1-én a 146-dik részletet 1874 év február 1-én a 147-dik részletet 1874 év február 1-én a 148-dik részletet 1874 év február 1-én a 149-dik részletet 1874 év február 1-én a 150-dik részletet 1874 év február 1-én a 151-dik részletet 1874 év február 1-én a 152-dik részletet 1874 év február 1-én a 153-dik részletet 1874 év február 1-én a 154-dik részletet 1874 év február 1-én a 155-dik részletet 1874 év február 1-én a 156-dik részletet 1874 év február 1-én a 157-dik részletet 1874 év február 1-én a 158-dik részletet 1874 év február 1-én a 159-dik részletet 1874 év február 1-én a 160-dik részletet 1874 év február 1-én a 161-dik részletet 1874 év február 1-én a 162-dik részletet 1874 év február 1-én a 163-dik részletet 1874 év február 1-én a 164-dik részletet 1874 év február 1-én a 165-dik részletet 1874 év február 1-én a 166-dik részletet 1874 év február 1-én a 167-dik részletet 1874 év február 1-én a 168-dik részletet 1874 év február 1-én a 169-dik részletet 1874 év február 1-én a 170-dik részletet 1874 év február 1-én a 171-dik részletet 1874 év február 1-én a 172-dik részletet 1874 év február 1-én a 173-dik részletet 1874 év február 1-én a 174-dik részletet 1874 év február 1-én a 175-dik részletet 1874 év február 1-én a 176-dik részletet 1874 év február 1-én a 177-dik részletet 1874 év február 1-én a 178-dik részletet 1874 év február 1-én a 179-dik részletet 1874 év február 1-én a 180-dik részletet 1874 év február 1-én a 181-dik részletet 1874 év február 1-én a 182-dik részletet 1874 év február 1-én a 183-dik részletet 1874 év február 1-én a 184-dik részletet 1874 év február 1-én a 185-dik részletet 1874 év február 1-én a 186-dik részletet 1874 év február 1-én a 187-dik részletet 1874 év február 1-én a 188-dik részletet 1874 év február 1-én a 189-dik részletet 1874 év február 1-én a 190-dik részletet 1874 év február 1-én a 191-dik részletet 1874 év február 1-én a 192-dik részletet 1874 év február 1-én a 193-dik részletet 1874 év február 1-én a 194-dik részletet 1874 év február 1-én a 195-dik részletet 1874 év február 1-én a 196-dik részletet 1874 év február 1-én a 197-dik részletet 1874 év február 1-én a 198-dik részletet 1874 év február 1-én a 199-dik részletet 1874 év február 1-én a 200-dik részletet 1874 év február 1-én a 201-dik részletet 1874 év február 1-én a 202-dik részletet 1874 év február 1-én a 203-dik részletet 1874 év február 1-én a 204-dik részletet 1874 év február 1-én a 205-dik részletet 1874 év február 1-én a 206-dik részletet 1874 év február 1-én a 207-dik részletet 1874 év február 1-én a 208-dik részletet 1874 év február 1-én a 209-dik részletet 1874 év február 1-én a 210-dik részletet 1874 év február 1-én a 211-dik részletet 1874 év február 1-én a 212-dik részletet 1874 év február 1-én a 213-dik részletet 1874 év február 1-én a 214-dik részletet 1874 év február 1-én a 215-dik részletet 1874 év február 1-én a 216-dik részletet 1874 év február 1-én a 217-dik részletet 1874 év február 1-én a 218-dik részletet 1874 év február 1-én a 219-dik részletet 1874 év február 1-én a 220-dik részletet 1874 év február 1-én a 221-dik részletet 1874 év február 1-én a 222-dik részletet 1874 év február 1-én a 223-dik részletet 1874 év február 1-én a 224-dik részletet 1874 év február 1-én a 225-dik részletet 1874 év február 1-én a 226-dik részletet 1874 év február 1-én a 227-dik részletet 1874 év február 1-én a 228-dik részletet 1874 év február 1-én a 229-dik részletet 1874 év február 1-én a 230-dik részletet 1874 év február 1-én a 231-dik részletet 1874 év február 1-én a 232-dik részletet 1874 év február 1-én a 233-dik részletet 1874 év február 1-én a 234-dik részletet 1874 év február 1-én a 235-dik részletet 1874 év február 1-én a 236-dik részletet 1874 év február 1-én a 237-dik részletet 1874 év február 1-én a 238-dik részletet 1874 év február 1-én a 239-dik részletet 1874 év február 1-én a 240-dik részletet 1874 év február 1-én a 241-dik részletet 1874 év február 1-én a 242-dik részletet 1874 év február 1-én a 243-dik részletet 1874 év február 1-én a 244-dik részletet 1874 év február 1-én a 245-dik részletet 1874 év február 1-én a 246-dik részletet 1874 év február 1-én a 247-dik részletet 1874 év február 1-én a 248-dik részletet 1874 év február 1-én a 249-dik részletet 1874 év február 1-én a 250-dik részletet 1874 év február 1-én a 251-dik részletet 1874 év február 1-én a 252-dik részletet 1874 év február 1-én a 253-dik részletet 1874 év február 1-én a 254-dik részletet 1874 év február 1-én a 255-dik részletet 1874 év február 1-én a 256-dik részletet 1874 év február 1-én a 257-dik részletet 1874 év február 1-én a 258-dik részletet 1874 év február 1-én a 259-dik részletet 1874 év február 1-én a 260-dik részletet 1874 év február 1-én a 261-dik részletet 1874 év február 1-én a 262-dik részletet 1874 év február 1-én a 263-dik részletet 1874 év február 1-én a 264-dik részletet 1874 év február 1-én a 265-dik részletet 1874 év február 1-én a 266-dik részletet 1874 év február 1-én a 267-dik részletet 1874 év február 1-én a 268-dik részletet 1874 év február 1-én a 269-dik részletet 1874 év február 1-én a 270-dik részletet 1874 év február 1-én a 271-dik részletet 1874 év február 1-én a 272-dik részletet 1874 év február 1-én a 273-dik részletet 1874 év február 1-én a 274-dik részletet 1874 év február 1-én a 275-dik részletet 1874 év február 1-én a 276-dik részletet 1874 év február 1-én a 277-dik részletet 1874 év február 1-én a 278-dik részletet 1874 év február 1-én a 279-dik részletet 1874 év február 1-én a 280-dik részletet 1874 év február 1-én a 281-dik részletet 1874 év február 1-én a 282-dik részletet 1874 év február 1-én a 283-dik részletet 1874 év február 1-én a 284-dik részletet 1874 év február 1-én a 285-dik részletet 1874 év február 1-én a 286-dik részletet 1874 év február 1-én a 287-dik részletet 1874 év február 1-én a 288-dik részletet 1874 év február 1-én a 289-dik részletet 1874 év február 1-én a 290-dik részletet 1874 év február 1-én a 291-dik részletet 1874 év február 1-én a 292-dik részletet 1874 év február 1-én a 293-dik részletet 1874 év február 1-én a 294-dik részletet 1874 év február 1-én a 295-dik részletet 1874 év február 1-én a 296-dik részletet 1874 év február 1-én a 297-dik részletet 1874 év február 1-én a 298-dik részletet 1874 év február 1-én a 299-dik részletet 1874 év február 1-én a 300-dik részletet 1874 év február 1-én a 301-dik részletet 1874 év február 1-én a 302-dik részletet 1874 év február 1-én a 303-dik részletet 1874 év február 1-én a 304-dik részletet 1874